

IPBES RAPPORTER OM KUNSKAPSLÄGET

MARIE STENSEKE

IPBES arbetar på flera sätt med den övergripande målsättningen att stärka samspelen mellan forskning och förvaltning för att främja bevarande och hållbart nyttjande av natur, växter och djur. Det mest påtagliga resultatet av IPBES verksamhet är de rapporter som publiceras. I dessa syntetiseras kunskapsläget och dessutom bedöms kvaliteten i den samlade kunskapen samtidigt som kunskapsluckor identifieras. Hur kommer då dessa gedigna rapporter till? IPBES har lånat mycket av sitt arbetssätt från klimatpanelen IPCC. Tematiken för en rapport beslutas av IPBES plenarförsamling, efter det att IPBES medlemsländer och internationella miljöorgan fått lämna förslag på angelägna teman att uppmärksamma. I ett första steg utarbetar sedan en brett sammansatt grupp om 25–40 experter ett förslag till synopsis, som i breda drag anger rapportens struktur och innehåll. Detta förslag diskuteras, justeras och godkänns sedan av plenarförsamlingen. Därefter börjar arbetet med själva rapporten. Sammanställningen av rapporten görs av en grupp om 50–150 experter. Antalet medverkande varierar med rapportens storlek. Både experterna i synopsiskrivandet och i rapportarbetet utses av den multidisciplinära expertpanelen (MEP) efter nomineringar från medlemsländerna och från intresseorganisationer. För kvaliteten i IPBES arbeten är det självfallet avgörande att experterna har hög kompetens inom de olika kunskapsområden och vetenskaper som berörs i respektive rapport. Särskild vikt läggs vid att personer med expertis om kunskapssystem hos urfolk och traditionella brukare av arter och naturnyttor inkluderas. Samtidigt är det ytterst angeläget att personer från olika delar av världen deltar i arbetet och att kvinnor engageras i liknande utsträckning som män. Mer än 2 000 experter har hittills medverkat i IPBES, och däribland ett tjugotal verksamma i Sverige.

Arbetsprocesserna

Arbetet med rapporterna pågår under 2–4 år. För att säkerställa kunskapskvaliteten i rapporterna, inklusive deras relevans för styrning och förvaltning i syfte att motverka förlusten av arter och naturnyttor, presenteras utkast för öppen granskning i två olika omgångar under denna period. Inbjudan till granskning riktas framför allt till medlemsländerna och till relevant expertis inom såväl forskning som andra kunskapssystem, men vem som helst kan då registrera sig som granskare och lämna kommentarer på innehållet. Intresset för att granska utkastet är vanligtvis stort, och flera tusen kommentarer kommer in i varje granskningsomgång. Många av inspe- len är till god nytta för rapportförfattarna och bidrar till att kvalificera rapportens innehåll. Rapportförfattarna har att redogöra för hur de hanterat varje enskild kom- mentar i ett särskilt granskningsdokument.

Arbetsprocessen för framtagandet av en IPBES-rapport. Svensk bearbetning av IPBES-informationsmaterial.

Slutprodukterna

Slutprodukten för varje rapportarbete utgörs dels av ett antal kapitel, om hundratals sidor vardera, som presenterar kunskapsläget, dels av en kortare sammanfattning för beslutsfattare (*Summary for policy makers*). Det är sammanfattningen för beslutsfattare som diskuteras, justeras och, om allt går som planerat, godkänns av plenarförsamlingen. IPBES regelverk gör att plenarförsamlingen inte direkt kan förändra skrivningarna i de bakomliggande kapitlen, men små justeringar kan bli aktuella utifrån uppgifter och förslag till ordval som framkommit i själva plenarbehandlingen.